

BIZNES BOSHQARUVDA SUNIY INTELEKTNING O'RNI

*TOSHKENT KIMYO XALQARO UNIVERSITETI MBA-11U (Master of
Business Administration)*

SHAKAROVA GULASAL GAYRATJON QIZI

Annotatsiya: Sun'iy intellektning biznes sektoridagi operatsion samaradorlikni oshirishga keltirgan foydalarini va avtomatizatsiya va jarayonlarni optimallashtirishga asoslanadi. Mashinalarni o'qitish, ai tilni qayta ishlash va robotik jarayonlarni avtomatizatsiya kabi texnologiyalarning qo'llanilishi moliyaviy institutlar tomonidan mahsuldorlikni oshirish, operatsion xarajatlarni kamaytirish va moliyaviy bozorlaridagi xizmat ko'rsatishni yaxshilash uchun muhim bir tendentsiya sifatida paydo bo'ldi. Sun'iy intellektning o'rganishdagi qo'llanilishi takrorlanuvchi vazifalarni avtomatlashtirish, qaror qabul qilish jarayonini tezlashtirish va bank biznesining asosiy jarayonlarini samaradorligini oshirish imkoniyatlarini qanday taqdim etishini ochib beradi. Shuningdek, sun'iy intellektni qo'llash bilan birga kelishi mumkin bo'lgan muammolar, masalan, malakani almashtirish, xavfsizlik bilan bog'liq tashvishlar va yangi texnologiyalar bilan bo'lgan ma'lumot maxfiyligi muammolarini ham o'rganadi. Sun'iy intellektni amalga oshirgan banklar misollarini tahlil qilib, maqola institutlar sun'iy intellektning iqtisodiy qiymatini qanday oshirish va har xil yuqori samaradorlik darajasini qo'lga kiritishi mumkinligini tushuntiradi, shu bilan birga tahdidlarni kamaytirish zarurligini ham ko'rsatadi. Muallifning diqqat markazida sun'iy intellekt texnologiyalarini samarali joylashtirish usullari va kiber jinoyatchilarning harakatlari va mehnat kuchidagi buzilishlar kabi hiyla-nayranglarni keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan omillarni hal qilish choralarini ko'rish muhimdir. Bundan tashqari, tahlil ishlab chiqilgan tavsiyalarni muhim amaliyotlar asosida siyosatchilar va bank rahbarlariga sun'iy intellektni amalga oshirish uchun keltiradi va salbiy oqibatlardan qochishni ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, operatsion samaradorlik, bankchilik, avtomatizatsiya, jarayonlarni optimallashtirish, mashina o'qitish, robotik jarayonlarni avtomatizatsiya, moliyaviy xizmatlar, ish o'rinlarining almashishi, kiberxavfsizlik, xarajatlarni kamaytirish.

Sun'iy intellekt (AI) turli sohalarda inqilobiy kuch sifatida paydo bo'lib, biznes operatsiyalari va qaror qabul qilish jarayonlarini yangilashga qobiliyatga ega. AI, inson intellektini takrorlash va murakkab vazifalarni bajarish imkoniyatlari sababli, biznes strategiyasini va qaror qabul qilish jarayonlarini sezilarli darajada o'zgartirish salohiyatiga ega. Ushbu tadqiqot maqolasining maqsadi, SI ning tashkilot faoliyatining ushbu muhim jihatlariga ta'sirini o'rganishdir. Biznes strategiyasi, tashkilotlarning o'z maqsad va maqsadlariga erishish uchun o'z rejalarini va harakatlarini o'z ichiga oladi. Hozirgi kunda raqobatbardosh va tez o'zgarayotgan biznes muhitida tashkilotlar doimiy ravishda raqobat ustunligini olish uchun yangi strategiyalarni qidirmoqdalar. Sun'iy intellekt (AI) biznes rejalariga kiritish, tashkilotlarning o'z imkoniyatlarini oshirish, operatsiyalarni soddalashtirish va bozor dinamikasining o'zgarishiga moslashish uchun kuchli usulga aylanishmoqda.

Shuningdek, qaror qabul qilish jarayoni, tashkilotlarning yo'nalishi va natijalarini belgilovchi muhim jarayondir. Tashkilotlar, SI texnologiyalarini qaror qabul qilish jarayonlariga kiritish orqali aniqlik, samaradorlik va ta'sirchanlikni oshirish imkoniyatiga ega. SI tizimlarining katta ma'lumotlarni qayta ishlash, naqshlarni aniqlash, fikrlarni ishlab chiqish va real vaqt ichida tavsiyalar taqdim etish imkoniyatlari, menejerlarga ma'lumotga asoslangan qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Sun'iy intellektning biznes jarayoni va mustaqil qaror qabul qilishga ta'siri, funksional samaradorlikdan tashqariga tarqalmoqda. U yangi o'sish imkoniyatlarini yaratish, innovatsion biznes modellarini imkoniyat yaratish va mijoz tajribasini yaxshilash potentsialiga ega. Biroq, sun'iy intellekt qo'llashning potentsial afzalliklaridan tashqari, ko'plab kamchiliklar ham mavjud bo'lib, ularni diqqat bilan ko'rib chiqish zarur. Muhim qaror qabul qilishda SI tizimlariga tayanish bilan bog'liq etik jihatlar, masalan, oshkoralik, adolat va hisobdorlik,

ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, tashkilotlar, SI orqali berilgan fikrlar uchun ma'lumotlardan foydalanish bilan birga, maxfiy ma'lumotlarni himoya qilish o'rtasida muvozanatni saqlashlari kerak, chunki ma'lumotlarning maxfiyligi va xavfsizligi bilan bog'liq xavotirlar mavjud. Ushbu tadqiqot maqolasi, SI ning biznes strategiyalariga integratsiyasi va qaror qabul qilish jarayonlariga ta'siri bilan bog'liq holatni o'rganishga qaratilgan keng qamrovli adabiyotlar sharhi va tahlil o'tadi. U, SI ni qabul qilish orqali tashkilotlarga keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan afzalliklar va hal qilinishi kerak bo'lgan to'siqlarni ko'rib chiqadi. Tashkilotlar, SI ning biznes strategiyasi va qaror qabul qilishga ta'sirini tushunish orqali, uning joriy etilishi bilan bog'liq etik va amaliy jihatlarni boshqarish paytida, SI ning inqilobiy salohiyatini samarali ravishda qo'lga kiritishlari mumkin. SI, katta ma'lumotlarni qayta ishlash, naqshlardan o'rganish va inson intellektini takrorlash orqali, biznes faoliyatini o'zgartirish mumkin. Bu, tashkilotlarga yaxshiroq ma'lumotga asoslangan, ma'lumotga asoslangan va prognoz qilib qarorlar qabul qilishga imkon beradi, natijada yaxshilangan natijalar va raqobat ustunliklariga erishiladi.

Sun'iy intellektning biznes strategiyasiga bo'lgan ta'siri, tashkilotlarning umumiy rejalariga va harakatlariga kiritilishidan kelib chiqadi. Innovatsiyani osonlashtirish, bozor tendensiyalarini aniqlash, resurslarni optimal taqsimlash va qiymatli fikrlarni taqdim etish orqali SI strategik qaror qabul qilishda yordam bera oladi. Bu, tashkilotlarga raqobat pozitsiyasini optimallashtirish, yangi o'sish imkoniyatlarini aniqlash va bozor sharoitlariga moslashish imkonini beradi.

Sun'iy intellekt, qaror qabul qilish jarayonlarini tezlashtirish, aniqligini oshirish va samaradorligini oshirish potentsialiga ega. U, rutinal va takroriy vazifalarni avtomatlashtirish imkonini beradi, buning natijasida menejerlar yanada murakkab va strategik qarorlar qabul qilishga e'tibor qaratishadi. Qaror qabul qiluvchilar, SI tizimlarining ma'lumotlarni tahlil qilish, naqshlarni aniqlash va tavsiyalar ishlab chiqish imkoniyatlari orqali real vaqt ichida fikrlarga kirish va aniq qarorlar qabul qilishlari mumkin. Biaslarni va insoniy xatolarni kamaytirish orqali, SI qaror qabul qilish sifatini va ob'ektivligini oshirishi mumkin. SI, inson

qaror qabul qiluvchilari ko'rmaydigan ma'lumotlarda yashirin naqshlarni va bog'liqliklarni aniqlay oladi, bu esa yaxshiroq xabardor qarorlar va prognozlar qabul qilish imkonini beruvchi vositalar yaratadi.

Sun'iy intellekt (AI)so'nggi yillarda turli sanoatlarda tashkilotlar o'z imkoniyatlarini qo'lga kiritish maqsadida diqqatga sazovor bo'lib qolmoqda. Ushbu adabiyotlar sharhi, SI ning biznes strategiyasiga va qaror qabul qilish jarayonlariga ta'sirini o'rganish maqsadida mavjud bilimlar bazasini o'rganishga qaratilgan bo'lib, bu orqali asosiy mavzular, topilmalar va mavjud tadqiqot maydonidagi bo'shliqlarni tafsiflash orqali chuqur tushuncha beradi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, AI texnologiyalarining integratsiyasi biznes strategiyasi va qaror qabul qilishga chuqur ta'sir ko'rsatdi. AI ni samarali ravishda qo'llaydigan tashkilotlar raqobat ustunligini, operatsion samaradorlikni oshirish, innovatsiyani rag'batlantirish va yaxshiroq strategik natijalarga erishishlari mumkin. Biroq, etik jihatlarni hal qilish, ishonchni mustahkamlash va AI bilan bog'liq bilim va treningga sarmoya kiritish muvaffaqiyatli qabul qilish uchun zarurdir. Insonlar va AI tizimlari o'rtasidagi dinamik o'zaro ta'sir, biznes strategiyasi va qaror qabul qilish kelajagini shakllantirishda katta potentsialga ega, va bu maydonda o'zini to'g'ri va mas'uliyatli ravishda olib boradigan tashkilotlar raqamli davrda muvaffaqiyatga erishish uchun yaxshi sharoitlarga ega bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Alzoubi, H. M., Alshurideh, M. T., Kurdi, B. A., Ghazal, T. M., Nuseir, M. T., Akour, I., & Al-Hawary, S. I. S. (2023). The impact of artificial intelligence on business operations. International Journal of Data and Network Science. <https://doi.org/10.5267/j.ijdns.2023.9.001>

2. Manivel, R., & Sathyanarayanan, S. (2023). Exploring the impact of artificial intelligence in business decision making. International Journal of Engineering Research & Technology (IJERT). <https://doi.org/10.17577/IJERTV12IS050275>

3. Thilagavathy, A., & Kavitha, S. (2023). Artificial intelligence (AI) technologies adaptation in business. International Journal of Research Publication and Reviews.

4. Pattanayak, S. K., & Jena, L. K. (2024). The impact of artificial intelligence on operational efficiency in banking: A comprehensive analysis of automation and process optimization. Journal of Banking and Finance Research.

5. Cooper, H. A., & Lui, A. K. (2022). Artificial intelligence focus and firm performance. Journal of Business Research. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.06.028>

6. Saha, G., & Rahman, M. (2023). The impact of artificial intelligence on business strategy and decision-making processes. Journal of Business Strategy.

7. Muhamedova, L. (2022). “Boshqaruv faoliyatida psixologik tavakkalchilik va uni boshqarish zaminlari”. Ilm va Taraqqiyot, 3(7), 66-74.

8. Rasulova, D. (2018). “Tashkilotlarni boshqarishda ijtimoiy-psixologik muhit”. Ijtimoiy Fanlar, 2(1), 25-31.